

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B' (Υποχρεωτικό)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ιστορία του Σλαβικού Κόσμου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική. Για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις ή γραπτή εργασία στην Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

- *Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Το μάθημα αποσκοπεί στην παρουσίαση και ανάλυση των σλαβικών λαών κατά τον Μεσαίωνα. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής /τρια θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζει τις συνθήκες διαμόρφωσης των σλαβικών λαών
- Εμβαθύνει στις εσωτερικές διεργασίες και τις έξωθεν επιδράσεις που σχετίζονται με αυτούς
- Αναλύει τις πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα, δομές, ιδεολογία και λειτουργίες στους μεσαιωνικούς σλαβικούς λαούς
- Επεξεργάζεται ειδικότερα θέματα που άπτονται της ιστορίας και του πολιτισμού του μεσαιωνικού σλαβικού κόσμου

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...*

- Ανάλυση ιστορικών πηγών και αρχαιολογικών τεκμηρίων με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των ερευνητικών ζητημάτων
- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και ιστορικής σκέψης
- Εμβάθυνση των γνώσεων για τους μεσαιωνικούς σλαβικούς λαούς και του περιγυρού τους Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην κατανόηση της ιστορικής και πολιτισμικής εξέλιξης του μεσαιωνικού σλαβικού κόσμου από τον 5ο έως τον 15ο αιώνα. Μέσα από τις σχετικές πληροφορίες κατά τις παραδόσεις και την ανάλυση των πηγών, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν την εξέλιξη από τη σλαβική εθνογένεση έως τη διαμόρφωση και άνοδο των μεσαιωνικών σλαβικών κρατών και να προσεγγίσουν κριτικά τα ζητήματα που τίγονται και αναλύονται.

Περίγραμμα μαθημάτων: με απαρχή την σλαβική εθνογένεση στην Ανατολική Ευρώπη καθώς και ορισμένα χαρακτηριστικά των πρώιμων Σλάβων (πολιτικές και κοινωνικές δομές, θρησκευτικές αντιλήψεις κ.ά.), εξετάζεται η σλαβική επέκταση στον ευρωπαϊκό χώρο και, λαμβάνοντας υπόψη τα σύγχρονα σλαβικά κράτη (ή άλλες σημαντικές σλαβικές κοινότητες), καταγράφεται η ιστορική και πολιτισμική εξέλιξη του καθενός κατά τον Μεσαίωνα. Τις ευρύτερες ομάδες αποτελούν οι Σλάβοι στην Κεντρική, Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη. Ταυτόχρονα, γίνεται κατανοητή η μετάβαση από την εποχή της μετανάστευσης σε εκείνη των φυλετικών ενώσεων και τέλος στα μεσαιωνικά σλαβικά κράτη, η εγκαθίδρυση των οποίων συνδέεται με τον εκχριστιανισμό και την εθνογένεση των σύγχρονων σλαβικών λαών. Αναφορικά με την Κεντρική Ευρώπη προσεγγίζονται οι ηγεμονίες που διαμορφώθηκαν στην Πολωνία, την Τσεχία, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία καθώς και οι ζώσες σλαβικές κοινότητες στην Αυστρία και τη Γερμανία. Στην Ανατολική Ευρώπη το ενδιαφέρον στρέφεται στη λεγόμενη Ρωσία του Κιέβου που κάλυπτε τη σημερινή Ουκρανία, τη Λευκορωσία και τμήμα της Ρωσίας, ενώ στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (Βαλκάνια) προσεγγίζεται η μεσαιωνική ιστορία της Κροατίας, της Σερβίας και της Βουλγαρίας μετά τον εκχριστιανισμό της. Σημαντική παράμετρο αποτελούν οι έξωθεν επιδράσεις σε αυτές τις ομάδες από ισχυρούς γείτονες, οι οποίες συνέβαλαν στη διαμόρφωση των πολιτισμικών τους χαρακτηριστικών.

Το μάθημα εξετάζεται γραπτά.

(1) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Με φυσική παρουσία στην αίθουσα	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Ναι, όταν απαιτείται	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαδραστική διδασκαλία	60
	Παρουσίαση και ανάλυση ιστορικών πηγών	60

<p>Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	5
	Σύνολο Μαθήματος	125
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική</p> <p>Το μάθημα εξετάζεται γραπτά</p>	

(2) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σύγγραμμα για τον Εύδοξο: Barford P., *Οι πρώιμοι Σλάβοι. Πολιτισμός και κοινωνία στην πρώιμη μεσαιωνική Ανατολική Ευρώπη*, Αθήνα 2023.

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Buko, A., *The Archaeology of Early Medieval Poland. Discoveries—Hypotheses—Interpretations* [ECEEMA 1], Leiden – Boston 2008.

Curta, F., *The Making of the Slavs: History and Archaeology of the Lower Danube Region, c. 500-700*, Cambridge – New York 2001.

Δεληκάρη, Α., *Βυζαντινο-Σλαβικά Μελετήματα*, Θεσσαλονίκη 2017.

Goehrke, C., *Frühzeit des Ostslaventums* [Erträge der Forschung 277], Darmstadt 1992.

Καρδαράς, Γ., *Εθνογένεση και επέκταση των πρώιμων Σλάβων στον ευρωπαϊκό χώρο (5ος–7ος αι.)*. (e-book, ΠΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2020).

Μαλιγκούδης Φ., *Σλάβοι στη Μεσαιωνική Ελλάδα*, Θεσσαλονίκη 1991.

Obolensky D., *The Byzantine Commonwealth 500-1453*, Λονδίνο 1971.

Σοφούλης Π., Παπαγεωργίου Α. (επιμ.), *Μεσαιωνικός Σλαβικός κόσμος*, Αθήνα 2015.

Terpilovskii, R.V., *Slavs in the Dnieper Region in the first half of the first millennium A. D.*, Lublin 2004.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά: